

CD-debutant i variert og vakkert morgenland

Han skulle vært skuespiller, forteller han. Det var det han hadde lyst til, men det ble odontologi av økonomiske årsaker. Men det er skuespiller han er, mannen som møter oss i døren i svingerfartannlegehuset på Sørumsand. Han som deklamerer ibsenske nationalteaterfraser før han får spurt om vi vil ha kaffe. Og kaffe byr han på før vi får satt oss, og sittende blir vi, i stuen til Jan Wiborg-Jenssen (67), i timevis. Skuespilleren er dikter også, og glad i poesi. Edith Södergran ligger på do. Mellom to permer. Selv er han ikke kommet ut i den formen, selv om han ville og prøvde. Det er ikke mange som gjør det. Nesten ingen. Men platekontrakt og cd er det blitt, der han selv resiterer, og andre synger hans tonsatte dikt. Det er nesten enda bedre enn å komme ut i bok. I hvert fall når det blir så bra som dette, for dette holder i massevis, både tekst, musikk og fremføring. Det sier anmelderne også.

– Hvordan begynte dette da, Jan Wiborg-Jenssen?

– Det begynte i barndommen. Jeg kommer fra en kommuniserende og musiserende familie. Min far, som var salgsmann, gjorde opplesninger av humoristiske ting. Jeg lærte av å se ham i den rollen. Typisk modellering. Dessuten lekte vi med ord, vi slo opp på ord i fremmedordboken og gjettet på hva de kunne bety. Og mor var en habil sanger, en amatør med god stemme, som akkompagnerte seg selv på piano. Min ni år eldre bror var selvlært på gitar, og sang viser. Som journalist og redaktør i United Press International har han levd av språk. Vi måtte nesten hatt en hel Gustav Vigeland for eksempel i familien, for at jeg skulle bli penset inn på et annet spor enn språk- og ordgeler.

– Når begynte du å skrive selv?

– Jeg begynte å skrive dikt i 16–17-årsalderen. Det gjør mange. Men jeg forlot aldri skrivebordet. Samtidig med at jeg begynte å skrive leste jeg Herman Wildenvey, André Bjerke, Nordahl Grieg og

Jan Wiborg-Jenssen rekker oss en tulipan i hagen på Sørumsand, i tillegg gir han oss mange fine blomster på cd'en Morgenland.

Arnulf Øverland og de var store forbilder og inspiratorer!

– Har du kunnet hente noe inspirasjon som tannlege også?

– Ja, jeg ble altså tannlege, og havnet ikke på de skrå bredder som profesjonell. Jeg ønsket å bli skuespiller, men økonomien i min familie på den tiden var altfor dårlig til å kunne satse på noe så usikkert som det. Men så ble det slik at det vesentlige jeg har drevet med i min tid som tann-

lege er undervisning, hovedsakelig ved Det odontologiske fakultet i Bergen. Fordi jeg er kommuniserende av natur trivdes jeg veldig godt med å formidle, og også med studentene. Jeg har alltid likt å omgås yngre mennesker.

Da jeg var odontologistudent selv, i Oslo, fikk jeg utfolde meg som tekstforfatter og skuespiller i revysammenheng i 1957 og -58. Jeg begynte forresten på det som het Tannlegehøyskolen, i 1956.

Skolen gjennomgikk en forvandling i løpet av min studietid, til Det odontologiske fakultet, der jeg gikk ut i 1960. Det var også i disse årene norsk odontologi tok sats og utviklet seg fra det håndverksfaglige til en forskningsbasert vitenskap.

Jeg har hatt veldig mye moro sammen med studentene, ikke minst i forbindelse med revyer. Jeg begynte som instruktørtannlege i Bergen i 1963, da fakultetet var ett år gammelt. Sammen med gjøglerglade studenter dro vi i gang revyprosjektet Cabaret miserable i 1965, og fulgte opp med Cabaret macabre i 1973. I bergensperioden drev jeg også med studentteater og spilte seriøse roller.

A propos inspirasjon fra tannlegeyrket; jeg har opplevd tallrike situasjoner i Den offentlige tannhelsetjenesten, i klinikken. Der utspilles dramatiske enaktere med det engstelige barn i hovedrollen. Dessuten medvirker: den bekymrede moder eller fader, den stressede tannhelsesekretær og den multifunksjonelle tannlege, som for-gjeves venter på stikkord fra sufflørkassen. Da kan «alt» skje på fire minutter, og det er inspirerende etterpå.

– Så du har holdt på med tekster og arbeidet med å skrive i alle disse årene siden du var 17 år, du?

– Ja, det er blitt mange, mange timer ved skrivebordet gjennom alle år. Og ting er blitt til i sprangvis fremrykking. Jeg har også opptrådt hele mitt liv, med jazz og lyrikk og vise og lyrikk, og kanskje særlig med opplesning, som amatør og med kortere og lengre opphold innimellom. Jeg har blant annet hatt 45 kåserier eller humoresker i NRK radio, hovedsakelig morgenkåserier kl. 07.25 i P2, men jeg har også hatt ting i Søndagsposten – en programpost som dessverre er nedlagt, igjen.

– Og nå er det blitt cd av tekstene dine, hvordan gikk det til?

– Utgangspunktet var at jeg gjerne ville gi ut en diktsamling. Men der har jeg statistikken i mot meg. De aller, aller fleste blir refusert. Slik gikk det med meg også. Gang på gang. Og jeg ble skuffet, og mine dikt havnet i skuffen.

Men, jeg tok etter hvert tak i dem og valgte ut det som jeg og andre synes er klart best av det jeg har skrevet, fra 1958 og frem til i dag. Det er tekster med dobbelthet og tvetydighet. Dobbeltydighet kanskje?

– Du nevner mange som har vært med å inspirere i forkant og mange som har vært med på selve produksjonen av cd-en Morgenland, som tonsettere, som musikere og sangere. Vi kan ikke nevne alle her, og da er det kanskje like greit å ikke nevne noen? Men dette har vært en lang prosess der mange har vært med, er du fornøyd med resultatet?

– Ja, jeg er fornøyd selv. Og det er det aller viktigste når man har gitt ut en cd, som kanskje blir den eneste, at man selv er fornøyd og ikke tenker at dette kunne jeg gjort bedre.

Jeg synes jeg har vært heldig med komponistene og jeg har hatt et fantastisk team

rundt meg og bak meg som har hjulpet meg til å høre bedre og skjerpe meg.

Og for dem som nå er blitt fristet til å lytte selv; utgivelsen Morgenland er i vanlig kommersiell distribusjon, og skal kunne fåes i plateforretninger over hele landet. Hvis de ikke har den, kan den bestilles. Dessuten planlegger Jan Wiborg-Jenssen konserter, bare han blir ferdig med å pleie sin bjerkepollenallergi. Til sommeren eller høsten, kanskje i Oslo og kanskje andre steder.

– Release-konserten her på Sørumsand 25. april har gitt mersmak, forteller Wiborg-Jenssen. Den satt godt – om jeg så skal si det selv. Men det kan man vel ikke?

Jo, det kan man vel. Og anmelderne i avisene sier det samme, om Morgenland, her sammenfattet i tre titler: Musikalske dikt, Poesi for enhver og Strålende mangfold!

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

